

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

חולין דף קלו.

מצוות דלהלן: תרומה, מעשר, חלה, פאה, בכור בהמה, מזוזה, זרוע לחיים וקיבה, ביכורים, ציצית, מעקה, כשהחפצא שייכת לשותפין, מה הדין?

אליבא דרבנן	אליבא דר' אלעאי	
חייבות	חייבות ¹	לרבא
חייבות	פטורות ²	לרב ביבי בר אביי, ורב חנינא מסורא

מה דין ראשית הגז (ובזרוע לחיים וקיבה), בדברים דלהלן?

אליבא דרבנן - דלא יליפי גז"ש	אליבא דר' אלעאי - דיליף גז"ש מתרומה	
נוהגים בחו"ל	אין נוהגים כמו תרומה	לענין לנהוג בחו"ל
לא הוי טבל	לא הוי טבל ³	לענין טבל קודם הפרשה
לא נוהג בהם	לא נוהג בהם ⁴	לענין חיוב מיתה וחומש
לא נוהג בהם	לא נוהג בהם	לענין שינהג בו ראשון ושני
מפריש ⁵	אין מפריש	לענין להפריש מחדש על הישן
חייב ⁷	הגדל בפטור פטור ובחיוב חייב	גדל בפטור ושוב נתחייב ⁶
מפריש ⁹	אין מפריש	ממין על שאינו מינו ⁸
לא בעינן - ויכול לעשות הכל	בעינן כמו תרומה	לענין ראשית ששיריה ניכרין

¹ דאע"ג שכתוב בכל אחד מהם לשון יחיד, בכל אחד יש בו גם לשון רבים להורות שחייב.

² ואמרו "ליתנהו להני כללי" דרבא, משום שמצאנו ברייתא גבי בהמת השותפין שר' אלעאי פוטר מבכורה, ומשום דכתיב "בקרד וצאנד" - לשון יחיד למעט שותפים. ואף שכתוב ג"כ בקרכם וצאנכם", מפרש ר' אלעאי שהכוונה לכולהו ישראל. וכן לענין מתנות דזרוע ולחיים וקיבה ג"כ ר' אלעאי פוטר ומשום דיליף גז"ש "נתינה" מראשית הגז, ומזה יש ראייה שגם בתרומה ס"ל שהם פטורים, דאלי"כ היה לנו ללמוד גז"ש "נתינה" מראשית הגז. מתרומה לחייב.

³ ואף דילפינן גז"ש מתרומה, מ"מ אמר קרא "ראשית גז צאנד תתן לוי" - אין לך בו אלא מראשיתו ואילך, וכן דין המתנות.

⁴ ואף דילפינן גז"ש מתרומה, מ"מ אמר קרא בתרומה "ומתו בו" "ויסף עליו" - ודרשינן דוקא תרומה ולמעט ראשית הגז ומתנות.

⁵ דדוקא אם היו לו שתיים שלש רחלות וגזז אותם בשתיים שלש שנים - הם אינן מצטרפות, אבל אם היו לו חמש רחלות וגזז שתיים בשנה זו ושלוש בשנה זו - לרבנן מצטרפות.

⁶ הדגומא בתרומה, כגון שהיה שדה של עכו"ם ושוב קנאה ישראל, הדין הוא שהגדל בפטור - פטור, ורק מה שגדל בחיוב חייב. וכגון, ישראל שלקח שדה בסוריא מגוי קודם שהביא התבואה שליש - חייב בתרומת ומעשרות, אבל אם לקח אחרי שהביאה שליש - נחלקו בזה - דלר"ע חייב וחכמים פוטרים.

⁷ וכמדויק ממשנתנו, שדוקא הקונה גז צאנו של עכו"ם פטור (דהיינו שקנה זכות לגזוז הצאן מעכו"ם - שהבהמה עדיין היא של עכו"ם), אבל אם קנה בהמות העומדות להגזוז מעכו"ם - שבשעת הגזיזה הם של ישראל, חייב.

⁸ בראשית הגז הדוגמא שמפריש ממין של עזים שחורות על מין של עזים לבנות. אכן גבי תרומה, מתאנים שחורות על לבנות, לבית הלל הוי מין על מינו. עכ"פ במה שבתרומה הוא ברור מין על שאינו מינו אין מפרישים. והנידון האם גם בראשית הגז הוא כן.

⁹ וכן היא דעת משנתנו, שרק משום עצה טובה להנות את הכהן אמרה שיפריש מכל מין בפני עצמו, אבל איה"נ דיכול להפריש ממין של עזים לבנות על מין של מינים שחורות וחלה ההפרשה.

הוכן עיני כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

חולין דף קלו:

במה מצינו חומר בזרוע לחיים וקיבה על ראשית הגז, ובמה להיפך?

בראשית הגז		במתנות זרוע לחיים וקיבה	
בבקר ובצאן		נוהג בשניהם - חומר	
במרובה ובמועט		נוהג בשניהם - חומר	
לקח צאן של עכו"ם		נוהג - חומר	
בטרפה	לרבנן	אינו נוהג	
לר' שמעון	אינו נוהג		אינו נוהג

מה הם הדינים המיוחדים שיש במעשר בהמה ובבכור שהם שוים לראשית הגז?

מעשר בהמה וראשית הגז נוהגים		משא"כ בבכור שנוהג	
א.	בין בזכרים ובין בנקבות	רק בזכרים	
ב.	רק בבהמות טהורות	נוהג גם בפטר חמור	
ג.	רק בבהמות מרובות	נוהג אפי' בבהמה אחת	
ד.	אין קדושתן מרחם	קדושתו מרחם	
ה.	אין נוהגים באדם	קדוש גם באדם	
ו.	רק בבהמה פשוטה שאינה בכור	רק בבכור ולא בפשוט	
ז.	לא נאמרו לפני מתן תורה	נאמר במצרים קודם מתן תורה	
בכור וראשית הגז נוהגים		משא"כ במעשר בהמה	
א.	ביתום - שמתה אמו בלידתו	ביתום פטור מן המעשר	
ב.	בלקחו מאחר חייב	לקחו מאחר פטור	
ג.	בבהמת השותפים	פטור בבהמת השותפים	
ד.	בבהמה שקיבל מתנה	פטור בבמה שקיבל מתנה	
ה.	אפי' בזמן שחרב בית המקדש	רק בזמן המקדש	
ו.	ניתנים לכהן	נאכל לבעלים - כי הוא קרבן שלמים	
ז.	אין צריך להקדישם	צריך להקדישו	
ח.	רשאי הכהן למוכרו	אסור למוכרו	